ПЕРША ДЕРЖАВНА СИСТЕМА

Формальна модель та програмна архітектура функціонального верифікованого мовного забезпечення для побудови інфраструктурних процесінгових систем орієнтованих на державну модель управління: процесами для проведення зовнішнього аудиту, різними видами розподілених сховищ, телекомунікаційними та реєстровими фреймворками, інтернет-утворюючими сервісами зокрема та для автоматизації захищених автономних офісів і державних підприємств України у цілому.

Максим Сохацький ДП «ІНФОТЕХ», Київ, Україна 4 січня 2023 УДК 002 УДК 004.4, 004.6, 004.9

Присвячується всім державним службовцям України

Система управління державними підприємствами ERP.UNO визначає формальну специфікацію та її імплементацію для сучасних оптимізованих підприємств які вимагають сучасних засобів контролю операцій та цілістності даних.

Телекомунікаційна платформа Erlang/OTP від Ericsson успішно застосовується в індустрії мобільними операторами понад 30 років, а її віртуальна машина досі вважається однією з найкращих в галузі. Системи ERP на її базі також уже не один рік використовується у банківській сфері, процесінгу транзакцій, розподілених системах повідомлень, в ІоТ секторі. Ви можете переглянути демо модулі системи ERP.UNO в нашому захищеному середовищі зі своїм центром випуску ECC X.509 сертифікатів. У цій книзі ви знайдете класичну авторську монографію на тему архітектури та імплементації такої системи, побудованої на міжнародних та державних стандартах України:

RFC: 7363, 6350, 4180, 5126, 5652, 8567, 9006, 9011, 9019, 9159, 9100, 8323, 7815, 7228, 6455, 8927, 8259, 4627, 7493, 7159, 4227, 3288, 6025, 5911, 4120, 4122, 7363, 6537, 6940, 7890, 2251-2256, 6960, 5280, 1034-1035, 4033-4035.

ISO: 19510, 19514, 42010, 18033, 14888, 10118, 10116, 15946, 29146, 9075, 27001, 19464, 20922, 21823, 27402, 30161, 30165, 20452, 42010, 19501, 19505, 8824-8825.

NIST: 800-162

ДСТУ: 28147, 15946, 9798, 4145, 319-422, 319-122.

Постійне посилання твору: https://axiosis.top/sep/ Видавець: Державний науково-дослідний інститут МВС України

ISBN - 978-617-8027-23-0

Підготовлено до друку на Подолі, м. Київ.

© 2023 Максим Сохацький, ДП «ІНФОТЕХ»

Зміст

1	Вст	Вступ				
2	Фре 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	Облік Зв'язн Телек Схема	ок дично-документальний рівень ково-реєстровий рівень ність людей та пристроїв комунікаційна платформа а та метаінформація ека інтернету та інфраструктури	2		
3	Спе	цифіка	ація та сертифікація	-		
	3.1	Закон	нодавча база	-		
		3.1.1	Загальні положення	-		
		3.1.2	Базова версія «МІА: Документообіг»	8		
		3.1.3	Розширення та додаткові модулі	Ç		
	3.2	Класи	ифікація вимог	10		
		3.2.1	Вимоги до інтерфейсу користувача	10		
		3.2.2	Вимоги до адміністрування системи	10		
		3.2.3	Вимоги типових ділопроцесів системи	10		
		3.2.4	Вимоги процесінгової системи	10		
		3.2.5	Вимоги інтеграції з зовнішніми системами	10		
		3.2.6	Вимоги до розподіленої роботи	10		
		3.2.7	Вимоги до комплексу засобів захисту (КЗЗ)	10		
		3.2.8	Технічні вимоги до зберігання даних	10		
	3.3		овідність міжнародним стандартам	10		
		3.3.1	Стандарти RFC			
		3.3.2	Стандарти ISO			
		3.3.3	Національні стандарти ДСТУ та NIST			
	3.4	3aco6	би захисту та ступені гарантії безпеки			
		3.4.1	Мануальна наочна верифікація			
		3.4.2	Інтеграційне тестування			
		343	Математична верифікація	10		

iv 3MICT

4	Юрі	идично-документальний рівень		11				
	4.1	Вступ		11				
	4.2	Модулі підприємства		11				
	4.3	Управління ресурсами						
	4.4	Обчислювальні ресурси						
	4.5	Накопичувальні ресурси		14				
	4.6	Типові специфікації		14				
	4.7	Архітектура CRM системи		15				
		4.7.1 Сторінки		15				
		4.7.2 Комболукап		15				
		4.7.3 Сервіси		15				
		4.7.4 CEB OBB		15				
		4.7.5 Шаблони		15				
		4.7.6 Дерева		15				
		4.7.7 Процеси		16				
		4.7.8 Елементи		20				
		4.7.9 Редактори		24				
		4.7.10 Конструктор		26				
5	Обл	іково-реєстраційний рівень		29				
	5.1	Вступ		29				
		5.1.1 Види реєстрів		29				
		5.1.2 Функціональні можливос	сті	29				
	5.2	Модулі підприємства		29				
	5.3	Архітектура CART системи		30				
6	Техн	нологічний рівень зв'язності люд	цей та пристроїв	31				
	6.1	Вступ		31				
	6.2	Структура виробничого процес	gy	31				
	6.3	Інтерфейс NITRO		31				
	6.4	Сховище KVS		31				
	6.5	Логіка BPMN		31				
	6.6	Додатки MQTT та WebSocket		31				

3MICT v

7	Ріве	ень тел	текомунікаційної платформи	33
	7.1	Реляі	ційні бази даних	33
	7.2	Бази	даних з єдиним простором ключів	33
	7.3		и комунікації та брокери повідомлень	33
	7.4	Бінар	оні протоколи та мови їх опису	33
		7.4.1	Мова опису протоколів ASN.1	33
		7.4.2	Мова опису протоколів Protobuf/GRPC	33
		7.4.3	Мова опису протоколів SOAP/XSD/XML	33
		7.4.4	Мова опису протоколів N2O.DEV RPC	33
	7.5	Форм	чати передачі даних	33
		7.5.1	Формати передачі даних ETF/BERT	33
		7.5.2	Текстовий формат з метаописом JSON/JTD	33
		7.5.3	Колоночний формат з метаописом CSV/CSM	33
8	Cxei	ма дан	них, типи, валідація та генерація	35
	8.1			35
	8.2		браїчні мови та System F	35
	8.3		елі процесів	35
	8.4		фікація типів	35
	8.5		рація SDK та конекторів	35
	8.6		ва схема підприємства ERP.UNO	35
9	Інфр	растру	иктурний рівень безпеки інтернету	37
	9.1	Цент	ри сертифікації СА, АЦСК, ЦЗО та ОЗО	37
	9.2	Безп	ечна система доменних імен DNSSEC	37
	9.3		ема директорії підприємства LDAP	37
	9.4	Прот	окол розмежування доступу АВАС	37
10	Апр	обація	9	39

Вступ

Формальна модель та програмна архітектура функціонального верифікованого мовного забезпечення для побудови інфраструктурних процесінгових систем орієнтованих на державну модель управління: процесами для проведення зовнішнього аудиту, різними видами розподілених сховищ, телекомунікаційними та реєстровими фреймворками, інтернет-утворюючими сервісами зокрема та для автоматизації захищених автономних офісів і державних підприємств України у цілому.

Система управління державними підприємствами ERP.UNO (State Enterprise Prime) визначає формальну специфікацію та її імплементацію для сучасних оптимізованих підприємств які вимагають сучасних засобів контролю операцій та цілістності даних.

Телекомунікаційна платформа Erlang/OTP від Ericsson успішно застосовується в індустрії мобільними операторами понад 30 років, а її віртуальна машина досі вважається однією з найкращих в галузі. Системи ERP на її базі також уже не один рік використовується у банківській сфері, процесінгу транзакцій, розподілених системах повідомлень, в ІоТ секторі. Ви можете переглянути демо модулі системи ERP.UNO в нашому захищеному середовищі зі своїм центром випуску ECC X.509 сертифікатів. У цій книзі ви знайдете перелік модулів системи та основні сутності схеми.

Універсальна платформа для створення та забезпечення функціонування інформаційних реєстрів баз (банків) даних різних масштабів, — від базових міжсистемних довідників та класифікаторів, до високонавантажених корпоративних, місцевих та державних ресурсів.

Фреймворк

По аналогії зі стандартом ISO 42010 «Фреймворку Закмана», фреймворк ДП «ІНФОТЕХ» визначає та уточнює архітектурні рівні з яких складаються сучасні корпоративні інформаційні системи:

- Юридично-документальний рівень
- Обліково-реєстровий рівень
- Зв'язність людей та пристроїв
- Телекомунікаційна платформа
- Схема та метаінформація
- Безпека інтернету

2.1 Юридично-документальний рівень

Згідно фреймворку верхній шостий рівень визначає ВРМ процеси згідно яких здійнюється відзеркалення юридично-правивих відносин електронного документообігу. Кожен крок такого процесу, та усі його документи підписуються особистим ключем КЕП посадової особи, що дає змогу проведення диспутів та розслідувань Міністерством юстиції України. Окрім того цей рівень системи орієнтований на аналітику у взаємодії з громадянами через СЕВ ОВВ.

У 2022 році юридично-документальні системи ERP.UNO будуються на сховищі з єдиним простором ключів Facebook RocksDB, що здатне працювати через Intel SPDK на NVMe дисках, наприклад у складі таких сховищ як СЕРН. Обсяг обігу документів на великих підприємствах сягає 1ТБ на рік.

2.2 Обліково-реєстровий рівень

Обліково-реєстровий рівень пропонує низькорівневе масштабоване розподілене журнальне сховище даних та метаданих, яке може бути побудоване на реляційних базах даних, базах даних з єдиним простором ключів з гарантіями консистентності (chainhash) або їх комбінаціях.

Класичні представники цього рівня в системах управління підприємствами: система управління людськими та матеріальними ресурсами, банківські системи PCI DSS, складські системи, системи управління поставками та виробництвом, системи сервісних послуг, системи управління проектами, тощо.

2.3 Зв'язність людей та пристроїв

Рівень зв'язності людей та пристроїв визначає комунікаційні протоколи та технології, які об'єднують головні ресурси підприємства (пристрої та людей) у одну телекомунікаційну мережу. Як правило виробництво складається з багатьох пристроїв що підключаються до промислових шин як MQTT, та робочих місць користувачів.

3 точки зору продуктів цей рівень представляється зазвичай корпоративними комунікаторами та дашбордами де здійнюється моніторинг роботизованого обладнання: пристрої, датчики, тощо. Ресурси підприємства — люди та пристрої як правило зберігаються в LDAP директорії підприємства.

2.4 Телекомунікаційна платформа

Рівень платформи визначає засоби мастшабування пам'яті (персистентної та волатильної) та обчислювальних ресурсів (за допомогою процесінгових брокерів доставки повідомлень). Це рівень визначає реляційні бази даних та бази даних з єдиним простором ключів, а також стандарти та протоколи передачі інформації у промислових ERP системах, такі як CSV, JSON, SOAP, BERT, ASN.1, тощо.

2.5 Схема та метаінформація

Рівень схеми даних визначає модель зберігання даних як з точки зору об'єктів-сутностей та і з точки зору технологій та протоколів, які необхідні для їх опису. Головним чином це Фреймворк Закмана та сімейство стандартів які описують UML.

2.6 Безпека інтернету та інфраструктури

Рівень безпеки визначає схему функціонування основного центрального засвідчувального орнагу, акредитованих центрів сертифікації ключів, протоколи шифрування та підпису, директорію підприємства, інтернет протоколи найменування ресурсів. Усе визначено згідно ASN.1 специфікації. Компанія ІНФОТЕХ є утримувачем та автором усіх імплементації.

Специфікація та сертифікація

3.1 Законодавча база

3.1.1 Загальні положення

Базова версія «МІА: Документообіг» керується наступними загальними положеннями які виражені законами України:

- -2657-XII, Про інформацію¹,
- 7498-ВР, Про Національну програму інформатизації²,
- -39396-BP, Про звернення громадян³,
- -2939-VI, Про доступ до публічної інформації ^{4}
- 2155-VIII, Про електронні довірчі послуги ^{5} ,
- 851-IV, Про електронні документи та електронний документо-обіг ^{6} .

та розпорядженнями і постановами Кабінету Міністів України:

- -386-2013-р, Розпорядження КМУ #3860-Р ^{7} ,
- 373-2006-п, Постанова КМУ #373 ^{8} .

¹https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-XII

²https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-вр

³https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр

⁴https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17

⁵https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19

⁶https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15

⁷https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p

⁸https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-п

3.1.2 Базова версія «МІА: Документообіг»

Продукт «МІА: Документообіг» в основному базується на Поставі #55 Кабінету Міністрів України та інших постановах КМУ:

- 55-2018-п, КМУ. Постанова #55 Деякі питання документування управлінської діяльності ^{9} ,
- 749-2018-п, КМУ. Постанова #749 Про затвердження Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності¹⁰,
- v0144774-20, ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості". Наказ #144 Про прийняття та скасування національних стандартів ДСТУ 4163:2020 та ДСТУ 9031:2020 ^{11} ,

але платформа продукту базується на наказаї Міністерства юстиції України, Міністерства цифрової трансформації, Міністерства освіти і науки, та Законами України:

- z1854-12, Міністерство юстиції України. Наказ #16005 Про затвердження Порядку роботи з електронними документами через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади з використанням електронного цифрового підпису ^{12} ,
- z1039-20, Міністерство цифрової трансформації України. Адміністрація державної служюи спеціального зв'язку та захисту інформації України. Наказ #140614 ^{13} ,
- z1306-11, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Наказ #1207 Про вимоги до форматів даних електронного документообігу в органах державної влади. Формат електронного повідомлення ^{14} ,
- z1421-14, Міністерство юстиції України. Наказ #1886/5 Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання ^{15} , 851-IV, Про електронні документи та електронний документообіг ^{16} ,
- 8094-BP, Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах ^{17} ,

⁹https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п

¹⁰ https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/749-2018-п

¹¹https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0144774-20

¹² https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1854-12

¹³https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1039-20

¹⁴https://zakon.rada.gov.ua/taws/show/z1009-20

¹⁵https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14

¹¹¹¹ps.//zakon.raua.gov.ua/taws/snow/z14z1=14

¹⁶https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15

¹⁷https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр

3.1.3 Розширення та додаткові модулі

Розширення «МІА: Провадження»

- 4651-VI, Кримінальний процесуальний кодекс України ^{18} , - v0298905-20, Офіс генерального прокурора. Наказ #298 Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення ^{19} ,

Розширення «МІА: Закупівлі»

- 922-19, Закон України про публічні закупівлі ^{20} ,

Розширення «МІА: Зброя»

- 5708, Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю ^{21} , - 5709, Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України "Про право на цивільну вогнепальну зброю" ^{22} ,

¹⁸ https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17

¹⁹https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20

²⁰https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19

²¹http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2pf3516=5708skl=10

²²http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2pf3516=5709skl=10

- 3.2 Класифікація вимог
- 3.2.1 Вимоги до інтерфейсу користувача
- 3.2.2 Вимоги до адміністрування системи
- 3.2.3 Вимоги типових ділопроцесів системи
- 3.2.4 Вимоги процесінгової системи
- 3.2.5 Вимоги інтеграції з зовнішніми системами
- 3.2.6 Вимоги до розподіленої роботи
- 3.2.7 Вимоги до комплексу засобів захисту (КЗЗ)
- 3.2.8 Технічні вимоги до зберігання даних
- 3.3 Відповідність міжнародним стандартам
- 3.3.1 Стандарти RFC
- 3.3.2 Стандарти ISO
- 3.3.3 Національні стандарти ДСТУ та NIST
- 3.4 Засоби захисту та ступені гарантії безпеки
- 3.4.1 Мануальна наочна верифікація
- 3.4.2 Інтеграційне тестування
- 3.4.3 Математична верифікація

Юридично-документальний рівень

4.1 Вступ

Друге видання КНИГИ ERP (англ. ERP BOOK VOL.3 Blue Book) визначає формальну бізнес специфікацію та її імплементацію для сучасних оптимізованих підприємств. Системи ERP на її базі також уже не один рік використовується у банківській сфері, процесінгу транзакцій, розподілених системах повідомлень, в ІоТ секторі.

4.2 Модулі підприємства

ERP.UNO є комплексом бібліотек (N2O.DEV) та підсистем додатків (ERP.UNO), який використовує загальну шину і загальну розподілену базу даних для швидкіснх операційних вітрин.

ERP — Даний модуль обліково-реєстраційного рівня зберігає основну ієрархічну структуру підприємства, її схему, метаінформацію про типи даних, а також сам інформіцію: записи про персонал, інвентар, компанії та офіси підприємства.

CRM — Система управління зв'язками з громадськістю та органами виконавчої влади: являє собою базову реалізацію постанови #55 KMУ.

CART — Система управління клієнтами: являє собою розширення більш абстрактного додатку СНАТ.

4.3 Управління ресурсами

Головним чином інформаційна структура нашого підприємства складається з обчислювальних ресурсов (додатки, запущені в

шині) та накопичувальних ресурсів (дані, збережені в базі даних). SOA архітектура в якості моделі управління обчислювальними ресурсами пропонує асинхронний протокол віддаленого виклику на шинах. Разом з N2O можно використовувати MQTT та інші шини, за допомогою наступних протоколів: TCP, WebSocket. Ці асинхронні протоколи часто називають протоколами реального часу, оскільки в них функції відправки повідомлень завжди миттєво повертають результат. Що ж стосується протоколів для публікації і доступу до даних, то тут може виявитися доречним використання синхронного HTTP протоколу.

4.4 Обчислювальні ресурси

Для SOA архітектури традиційно використовуються асинхронні протоколи доступу до обчислювальних ресурсів. Зазвичай це серверні воркери, які підключені до шини і обслуговують API певного додатку. Кожен додаток має власне консистентне хеш-кільце воркерів. В мережі одночасно працює багато кілецьдодатків.

```
config :n2o,
  tcp_services: ['ldap'],
  ws_services: ['chat'],
  mqtt_services: ['erp', 'bpe']
```

за допомогою config.exs файлу можна налаштувати необхідну конфігурацію серії консистентних кілець, кожне з яких працює на власному транспортному протоколі. В даному прикладі показано карту Erlang серверів, які обслуговують черги додатків в шині:

```
> PLM.vnodes
 {{:tcp, '/ldap/tcp/4'}, [:n2o_tcp]},
 {{:tcp, '/ldap/tcp/3'}, [:n2o_tcp]},
 {{:tcp, '/ldap/tcp/2'}, [:n2o_tcp]},
 {{:tcp, '/ldap/tcp/1'}, [:n2o_tcp]},
 {{:ws, '/chat/ws/4'}, [:n2o_ws]},
 {{:ws, '/chat/ws/3'}, [:n2o_ws]},
 {{:ws, '/chat/ws/2'}, [:n2o_ws]},
 {{:ws, '/chat/ws/1'}, [:n2o_ws]},
 {{:mqtt, '/erp/mqtt/4'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/erp/mqtt/3'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/erp/mqtt/2'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/erp/mqtt/1'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/bpe/mqtt/4'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/bpe/mqtt/3'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/bpe/mqtt/2'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:mqtt, '/bpe/mqtt/1'}, [:n2o_mqtt]},
 {{:caching, 'timer'}, [:n2o]}
```

Завдяки такій деталізації можна проектувати гетерогенні системи, включаючи необхідний набір протоколів на портах потрібних машин. Ця же система дозволяє отримати балансування навантаження, підключаючи фізичні ресурси до певних черг шини даних.

В нашій моделі асинхронні протоколи використовуються для управління обчислювальними ресурсами підприємства.

4.5 Накопичувальні ресурси

Розподілені хеш-кільця використовуються не тільки для розподілених обчислень, але і для зберігання даних. Деякі бази даних, наприклад RocksDB та Cassandra, використовують глобальний простір ключів для даних (на відміну від таблично-орієнтованих баз). Саме для таких баз і створено библиотеку KVS, де в якості синхронного транзакційного інтерфейсу — API ланцюжків з гарантією консистентності. Нижче наведено приклад структури ланцюжків екземпляру системи PLM:

```
> :kvs.all :writer
[
    {:writer, '/bpe/proc', 2},
    {:writer, '/erp/group', 1},
    {:writer, '/erp/partners', 7},
    {:writer, '/acc/synrc/Kyiv', 3},
    {:writer, '/chat/5HT', 1},
    {:writer, '/bpe/hist/1562187187807717000', 8},
    {:writer, '/bpe/hist/1562192587632329000', 1}
]
```

В нашій моделі синхронні протоколи використовуються для управління накопичувальними ресурсами підприємства і транзакційного процесингу.

4.6 Типові специфікації

Протоколи визначаються типовими специфікаціями і генеруються для наступних мов: Java, Swift, JavaScript, Google Protobuf V3, ASN.1. Також ми генеруємо валідатори даних по цих типових анотаціях і вбудовуємо ці валідатори в тракт наших розподілених протоколів, тому ми ніколи не дозволимо клієнтам зіпсувати сторадж. Для веб додатків у нас развинута система валідації — як для JavaScript, так і на стороні сервера. Бізнес логіка повністью ізольована в нашій системі управління бізнес процесами, де кожен бізнес процесс є процесом віртуальної машини. Всі ланцюжки модифікуються атомарним чином, підтримують flake адресацію, і не вимагають додаткової ізоляції у своєму примітивному використанні. Тому ви можете трактувати базу як розподілений кеш і використовувати її з фронт додатків для примітивних випадків.

4.7 Архітектура CRM системи

4.7.1 Сторінки

Перелік сторінок

```
def route(<<"ldap", _::binary>>), do: LDAP.Index
def route(<<"crm", _::binary>>), do: CRM.Index
def route(<<"rmk", _::binary>>), do: RMK.Index
def route(<<"kvs", _::binary>>), do: KVS.Index
def route(<<"act", _::binary>>), do: BPE.Actor
def route(<<"help", _::binary>>), do: HELP.Index
```

4.7.1.1 LDAP

Сторінка авторизації користувачів.

Рис. 4.1 Сторінка авторизації

- 4.7.2 Комболукап
- 4.7.3 Сервіси
- 4.7.4 CEB OBB
- 4.7.5 Шаблони
- 4.7.6 Дерева

4.7.7 Процеси

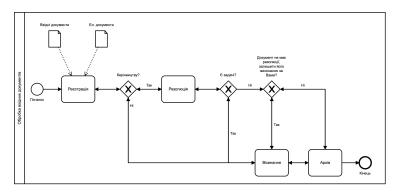
Даний модуль інкапсулює визначення Схеми, Бізнес-Процесів та Форм, які використовуються у системі Infotech-ERP згідно методології фреймворку Захмана.

4.7.7.1 Формування нормативно-довідкової інформації

Виділяються наступні основні процеси організаційно-розпорядчих документів: «Накази», «Протоколи», «Доручення керівництва».

4.7.7.2 Обробка вхідних документів

Вхідні документи надходять в УДСД, ВОРЗГ та ВОДПІ. При надходженні документа уповноважена посадова особа зазначених СП реєструє його в системі та виконується його подальша обробка.

Бізнес-процес обробки вхідних докумнетів

Далі вхідний документ надходить або Міністру/Заст. Міністра/-Державному секретарю для накладання резолюції, або до СП на виконання.

4.7.7.3 Вхідні документи

4.7.7.4 Вихідні документи

Вихідні документи створюються в підрозділах (ініціатор документа). Вихідні документи можуть виникати з ініціативи співробітників Міністерства або ж в результаті обробки вхідних документів. Якщо вихідний документ пов'язаний з вхідним документом, то відповідальному працівнику необхідно вказати посилання на пов'язаний документ. Обробка документів виконується по одному бізнес-процесу, незалежно від місця виникнення документа.

Рис.

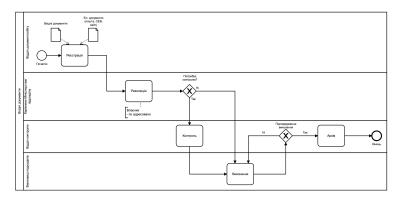

Рис. 4.3 Бізнес-процес вхідних докумнетів

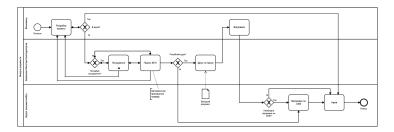

Рис. 4.4 Бізнес-процес вихідних докумнетів

В системі реєструється проект вихідного документа, який повинен бути погоджений з переліком погоджуючих осіб. Після підпису фінальним підписантом, документу присвоюється номер та виконується відправка.

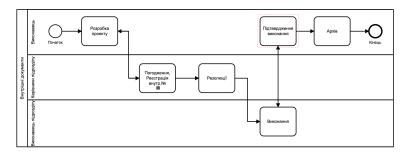
4.7.7.5 Внутрішні документи

Внутрішні документи можуть вводитися всіма учасниками документообігу. Виділяються наступні основні бізнес-процеси внутрішніх документів: «Доповідна записка», «Лист».

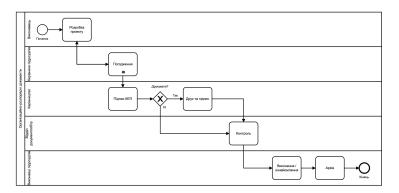
4.7.7.6 Організаційно-розпорядні документи

Розробка проекту документа

На даному етапі розробляється електронний проект документа: заповнюються всі необхідні реквізити в електронній картці документа, після збереження електронної картки автоматично прикріплюється шаблон документа як оригінал. Виконавець вносить вміст документа в оригінал і зберігає його. Ініціатор додає всіх виконавців, кому адресований наказ. По полю «Адресовано» ав-

Бізнес-процес внутрішніх докумнетів

Бізнес-процес організаційно-розпорядних докумнетів

Рис. 4.6

томатично будуть створені задачі на виконавців. Далі необхідно передати документ на наступний крок.

Погодження

На даному кроці виконується погодження документа особами, які були вказані Виконавцем при створенні проекту документа. Обов'язковою умовою передачі документа на наступний етап - позитивне погодження від ВСІХ погожуючих осіб. Інакше далі передати документ неможливо. Якщо один з візуючих відхилив документ (при цьому вноситься коментар з причинами відхилення і зауваженнями до документа) - в даному випадку документ повертається на першу стадію Виконавцю на доопрацювання. Якщо всі особи погодили документ - він автоматично передається на наступну стадію. Після погодження документу можна сформувати Аркуш погодження у вигляді друкованої форми.

КЕП

На даній стадії документ підписується в електронному вигляді Керівництвом Міністерства. Під час цього документу присвоюється реєстраційний номер. У разі налагодження СЕД на використання QR-коду, він розміром 21 на 21 мм розміщується в нижньому лівому куті першої сторінки документа. У разі налагодження СЕД на використання штрих-коду, він розміщується у правому кутку нижнього поля першої сторінки документа.

Підпис

Після підписання організаційно-розпорядчого документу, у разі необхідності створення паперового варіанту уповноважена особа служби (помічник) Міністра/заступника міністра/державного секретаря роздруковує документ та надає на підпис керівнику. Якщо організаційно-розпорядчийдокумент підписано керівником підрозділу, то при необхідності документ роздруковує виконавець.

Постановка на контроль

На даному етапі контролюючий СП перевіряє завдання по документу, при необхідності здійснює постановку на контроль, та періодичність. Документи і задачі на контролі незалежно від кроку опрацювання документа доступні за окремим фільтром, їх можна відстежувати незалежно від того, на якій стадії знаходиться документ, контролювати виконання, проводити аналіз, і т.д.

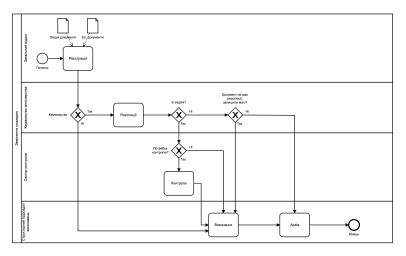
Виконання/Ознайомлення

На даному етапі контролюючий СП перевіряє завдання по документу, при необхідності здійснює постановку на контроль, та періодичність. Документи і задачі на контролі незалежно від кроку опрацювання документа доступні за окремим фільтром, їх можна відстежувати незалежно від того, на якій стадії знаходиться документ, контролювати виконання, проводити аналіз, і т.д.

Цифровий шифровий архів

Після ознайомлення документ переходить в Архів, який додатково накладає підписи КЕП Архіву та утримує істрорію всіх проміжних сертифікатів АЦСК до ЦЗО..

4.7.7.7 Звернення громадян

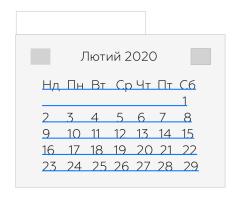
Бізнес-процес звернення громадян

4.7.8 Елементи

Тут зібрана мінімальна кількість бізнес-форм, специфічних для CRM СЕД, яка необхідня для забезпечення реалізації функціональних вимог замовника.

4.7.8.1 Календар

Календар взятий з бібліотеки NITRO, проте потребує додаткової стилізації.

Контрольний елемент Календар

4.7.8.2 Пошук по довільним фідам

Для забезпечення пошуку по словникам та бізнес-об'єктами системе передбачається створення спеціалізованого скалярного комбо-пошуку по довільним фідам в сховищі даних. Наприклад: Співробітники, Населені пункти КОАТУУ, тощо.

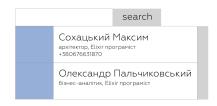

Рис. 4.9 Контрольний елмент віддаленого пошуку по базі даних

4.7.8.3 Форма редагування та пошуку

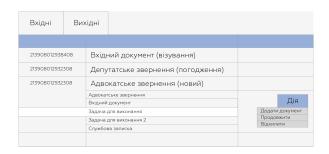
Для кожного типу документу в системі реєструються дві форми: форма пошуку та форма редагування (вона ж форма створення нового). Наявність двох форм вмотивована відмінністю валідаторі: для пошуку валідатори повинні дозволяти пусті поля, позаяк для редагування валідатори повинні перевіряти валідність полів бізнес-об'єктів.

Редактор	
Задача для виконанн	ня П
Ім'я Прізвище Виконати до	
Відмінити Прод	цовжити
HM'R	Тип
Опис завдання	docx
Вимоги до завдання	pdf
Малюнок	png

Рис. 4.10 Контрольний елемент редагування документу та підлеглих файлів

4.7.8.4 Управління бізнес процесом

Для управління завдання, доступу до документів процесу, створення нових документів в процесі, візування, підпису, проштовху документів по бізнес-процесу використовується стандартний контрольний елемент управління бізнес-процесом.

Контрольний елемент управління бізнес-процесами

Рис. 4.11

4.7.8.5 Документи в бізнес-процесах

При навігації по дукументам процесу передбачається миттєве відображення підлеглого документа в лівій панелі головної сторінки користувацького інтерфейсу.

Навігація по документам бізнес-процесу

Рис.

4.7.8.6 Використання контролів на формах

Приклад використання контрольного елементу довільного пошу-ку на формах.

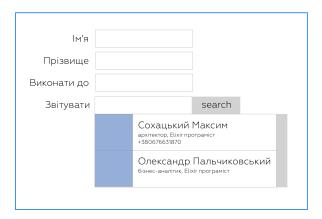

Рис. 4.13 Приклад використання контрольних елементів на формах

4.7.8.7 Контрольний елемент КОАТУУ

Приклад використання контрольного елементу КОАТУУ.

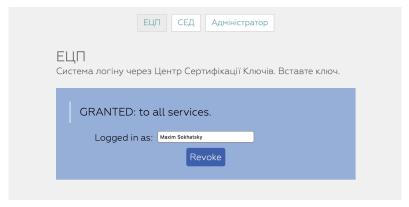
Рис. 4.14 Приклад використання контрольного елементу КОАТУУ

4.7.9 Редактори

Тут будуть перелічені контроллери сторінок, кожна з яких ϵ SPA веб додатком.

4.7.9.1 Вхід в систему

Сторінка входу в систему з використанням ЕЦП.

Сторінка входу в систему

4.7.9.2 Робота з документами

Головна сторінка системи для роботи з документами в бізнеспроцесах.

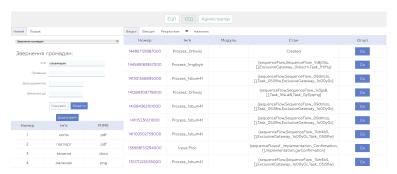

Рис. 4.16 Сторінка роботи з документами

При навігації по дукументам процесу передбачається миттєве відображення підлеглого документа в лівій панелі головної сторінки користувацького інтерфейсу.

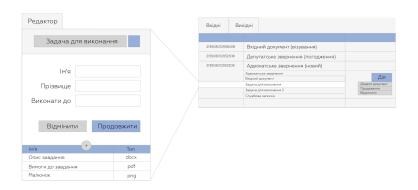

Рис. 4.17 Навігація по підлеглим документам

4.7.10 Конструктор

Тут представлені адміністративні сторінки управління системою.

4.7.10.1 Бізнес-об'єкти

Глобальний каталог усіх бізнес-об'єктів системи.

4.7.10.2 Бізнес-процеси

Перелік усіх зареєстрованих бізнес-процесів в системі, та можливість їх тестування.

4.7.10.3 Бізнес-форми

Перелік усіх форм документів та бізнес-форм користувача, за-реєстрованих в системі.

Обліково-реєстраційний рівень

5.1 Вступ

Друге видання КНИГИ ERP (англ. ERP BOOK VOL.3 Blue Book) визначає формальну бізнес специфікацію та її імплементацію для сучасних оптимізованих підприємств. Системи ERP на її базі також уже не один рік використовується у банківській сфері, процесінгу транзакцій, розподілених системах повідомлень, в IoT секторі.

- 5.1.1 Види реєстрів
- 5.1.2 Функціональні можливості

5.2 Модулі підприємства

ERP.UNO ε комплексом бібліотек (N2O.DEV) та підсистем додатків (ERP.UNO), який використову ε загальну шину і загальну розподілену базу даних для швидкіснх операційних вітрин.

FIN — Фінансовий модуль підприємства для бухгалтерії, зберігає бізнес процеси, які представляють собою рахунки учасників системи: персонал (для нарахування зарплат), рахунки та субрахунки підприємства (для здійснення економічної діяльності) і зовнішні рахунки в платіжних системах.

ACC — Система управління персоналом: зарплатні відомості, календар підприємства, відпустки, декретні відпустки, інші календарі.

SCM — Система управління ланцюжком поставок: головний БП системи — експедиційний процес доставки товарів ланцюжку одержувачів за допомогою транспортних компаній.

PLM — Система управління життєвим циклом проектів і продуктів. Також містить CashFlow та P&L звіти.

РМ — Система управління проектами підприємства з деталізацією часу і протоколів прийому-передачі (прийняті коміти в гитхабі).

WMS — Система управління складом та деталями.

TMS — Система управління транспортом підприємства.

5.3 Архітектура CART системи

Технологічний рівень зв'язності людей та пристроїв

6.1 Вступ

Архітектурна компанія SYNRC розробляє та підтримує систему автоматизації підприємства N2O.DEV, побудовану згідно формальної специфікації яка призначена для розробки багатофункціональних гетерогенних платформ для додатків та сервісів на основі шини та розподіленої бази даних. N2O.DEV уже використовується у банках, системах повідомлень, державних підприємствах та інших менших чисельних організаціях в Америці, Європі та Азії.

Друге видання КНИГИ N2O (англ. N2O BOOK Vol. 2 Green Book) визначає форамальну специфікацію на програмне забезпечення усіх рівнів моделі Закмана для підприємств ISO-42010, містить широкий спектр прикладів, розказує про складові компоненти та є вичерпним авторським стартовим посібником для курсу навчання розробки технологічних програм для платформи Erlang.

- 6.2 Структура виробничого процесу
- 6.3 Інтерфейс NITRO
- 6.4 Сховище KVS
- 6.5 Логіка BPMN
- 6.6 Додатки MQTT та WebSocket

Рівень телекомунікаційної платформи

7.1	Реляційні бази даних
7.2	Бази даних з єдиним простором ключів
7.3	Шини комунікації та брокери повідомлен
7.4	Бінарні протоколи та мови їх опису
7.4.1	Мова опису протоколів ASN.1
7.4.2	Мова опису протоколів Protobuf/GRPC
7.4.3	Мова опису протоколів SOAP/XSD/XML
7.4.4	Мова опису протоколів N2O.DEV RPC
7.5	Формати передачі даних
7.5.1	Формати передачі даних ETF/BERT
7.5.2	Текстовий формат з метаописом JSON/JTD
753	Колононний формат з метаолисом СSV/СSM

Схема даних, типи, валідація та генерація

- 8.1 Графічні мови представлення метаінформації UML
- 8.2 Алгебраїчні мови та System F
- 8.3 Моделі процесів
- 8.4 Верифікація типів
- 8.5 Генерація SDK та конекторів
- 8.6 Базова схема підприємства ERP.UNO

Інфраструктурний рівень безпеки інтернету

- 9.1 Центри сертифікації СА, АЦСК, ЦЗО та ОЗО
- 9.2 Безпечна система доменних імен DNSSEC
- 9.3 Система директорії підприємства LDAP
- 9.4 Протокол розмежування доступу АВАС

Апробація

 $\mbox{\ensuremath{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath{\mbox{\ensuremath}\ensurema$